

Doniyor kitobi — Bir yuz yigirma birinchi

Oxirgi kunlarning alomatlarini ochib berish: Masihning bahorning kurtak yozayotgan daraxtlariga doir ishoralarini tushunish

Jeff Pippenger

2024-03-07

Masih O‘z xalqining e‘tiborini bahorda g‘unchalayotgan daraxtlarga qaratdi, toki ular oxirgi kunlarning “alomatlarini”ni va bu “alomatlar”ning ma‘nosini tushunsinlar.

“Masih O‘z xalqiga O‘zining kelish alomatlarini kuzatib turishni va kelayotgan Shohlarining belgilarini ko‘rganlarida shodlanishni buyurgan edi. U shunday degan edi: ‘Bu hodisalar yuz bera boshlaganida, qaddingizni rostlang va boshlaringizni ko‘taringlar; chunki najotingiz yaqinlashib qoldi.’ U O‘z izdoshlarining e‘tiborini bahorda kurtak yozayotgan daraxtlarga qaratib, shunday dedi: ‘Ular endi kurtak yozganda, buni ko‘rib, o‘zlaringizdan bilasizlarki, yoz endi yaqin. Xuddi shuningdek, sizlar ham bu hodisalar yuz berayotganini ko‘rganingizda, bilinglarki, Xudoning Shohligi yaqinlashib qolgan.’ Luqo 21:28, 30, 31.” The Great Controversy, 308.

Oxirgi kunlarning “alomati” birinchi farishtaning harakatini e‘lon qilgan va boshlab bergan “alomatlar” orqali timsollangan edi. O‘sha “alomatlar” osmonlarning larzaga kelishini o‘z ichiga olgan edi, biroq Yoel shuni ko‘rsatadiki, oxirgi kunlarning “alomatlarini” — Isroilning gunohi qidirilib topilmaydigan, Xudoning muqaddas tog‘i abadiy muqaddas bo‘ladigan, chunki endi begonalarning hech biri undan boshqa o‘tib ketmaydigan kunlarning, osmon qudratlarining larzaga kelishining alomatlarini — yer qudratlarining ham larzaga kelishini o‘z ichiga oladi. Oqsoch opa osmon qudratlarining larzaga kelishi bilan yer qudratlarining larzaga kelishi o‘rtasidagi farqni ko‘rsatib beradi.

“1848-yil 16-dekabr kuni Rabbiiy menga osmon qudratlarining larzaga kelishi haqida vahiy berdi. Men shuni ko‘rdimki, Rabbiiy Matto, Mark va Luqo tomonidan qayd etilgan alomatlarini berganida ‘osmon’ deganda osmonni nazarda tutgan, ‘yer’ deganda esa yerni nazarda tutgan. Osmon qudratlari — quyosh, oy va yulduzlardir. Ular osmonlarda hukmronlik qiladilar. Yer qudratlari esa yer yuzida hukmronlik qiladiganlardir. Osmon qudratlari Xudoning ovozi bilan larzaga keladi. Shunda quyosh, oy va yulduzlar o‘z joylaridan siljiriladi. Ular yo‘q bo‘lib ketmaydi, balki Xudoning ovozi bilan larzaga keltiriladi.

“Qorong‘i, og‘ir bulutlar ko‘tarilib, bir-biriga urildi. Osmon bo‘linib, ortga qayrildi; shunda biz Oriondagi ochiq bo‘shliq orqali yuqoriga qaray oldik, u yerdan Xudoning ovozi keldi. Muqaddas Shahar o‘sha ochiq bo‘shliq orqali pastga tushadi. Men yerning kuchlari hozir silkitilayotganini va voqealar tartib bilan sodir bo‘layotganini ko‘rdim. Urush, urush xabarlarini, qilich, ocharchilik va o‘lat avvalo yerning kuchlarini silkitadi, so‘ng Xudoning ovozi quyoshni, oyni va yulduzlarni, shuningdek, bu yerni ham silkitadi. Men Yevropadagi kuchlarning silkinishi, ba‘zilar ta‘lim berganidek, osmon kuchlarining silkinishi emas, balki g‘azablangan xalqlarning silkinishidir, deb ko‘rdim.” Early Writings, 41.

Matto, Mark va Luqodagi osmonning silkinishi quyosh, oy va yulduzlar bilan ifodalangan osmonni boshqaruvchi qudratlarning silkinishini anglatadi. Bu samoviy qudratlarning barchasi silkitildi va ular birinchi farishtaning harakatini boshlab bergan hamda eʼlon qilgan “alomatlar”ni yuzaga keltirdi. Oʻsha samoviy qudratlar uchinchi farishtaning harakati davrida yana silkitiladi. Ammo uchinchi farishtaning harakati davrida yerning qudratlari ham silkitiladi. Yerning qudratlari — yerni boshqaruvchi qudratlardir. 2001-yil 11-sentabr kuni osmonning emas, balki yerning qudratlari silkitildi.

“Endi esa men Nyu-Yorkni suv koʻtarilishi toʻlqini supurib ketadi, deb aytganman, degan gap chiqmoqdam? Men buni hech qachon aytmaganman. Men u yerda qavatma-qavat qad koʻtarayotgan ulkan binolarga qarar ekanman, shunday deganman: ‘Egamiz yer yuzini dahshatli tarzda silkitish uchun oʻrnidan turganida, naqadar dahshatli manzaralar yuz beradi! Shunda Vahiy 18:1–3 dagi soʻzlar bajo boʻladi.’ Vahiyning oʻn sakkizinchi bobining butuni yer yuziga keladigan narsalar haqida ogohlantirishdir. Ammo Nyu-Yorkka nima kelishi toʻgʻrisida menda alohida bir nur yoʻq; faqat shuni bilamanki, bir kuni u yerdagi ulkan binolar Xudoning qudrati burib-agʻdarishi natijasida qulatiladi. Menga berilgan nurdan bilamanki, dunyoda halokat bor. Rabbiydan chiqqan bir soʻz, Uning qudratli quvvatining bir tegishi — va bu ulkan inshootlar qulaydi. Qoʻrquvliligini tasavvur ham qila olmaydigan manzaralar yuz beradi.” Review and Herald, 1906-yil 5-iyul.

Millerchilar tarixida Luqo tomonidan qayd etilgan alomatlardan biri “xalqlarning tangligi” edi. Xalqlar yer yuzini boshqaradigan kuchlarni ifodalaydi, va 2001-yil 11-sentyabrda uchinchi Voy bashoratli tarixga kirib kelganida, yer yuzidagi har bir xalq larzaga keldi. Oʻsha yerlik larzaga kelish Luqo yigirma birinchi bobda tasvirlangan, biroq yer yuzining kuchlari larzaga kelishi haqidagi Muqaddas Kitobdagi ifoda bilan emas. U “xalqlarning tangligi” iborasi orqali ifodalangan edi; xuddi Nyu-Yorkning ulkan binolari qulatilganida dunyo xalqlari boshiga tushgan tanglik kabi. Luqodagi “xalqlarning tangligi” yer yuzining kuchlari larzaga kelishidir, va bu Millerchilar tarixida amalga oshdi.

“Men yer yuzining qudratlari hozir larzaga keltirilayotganini va hodisalar belgilangan tartibda yuz berayotganini koʻrdim. Urush, va urush mish-mishlari, qilich, ocharchilik va vabo avvalo yer yuzining qudratlarini larzaga keltiradi; soʻngra Xudoning ovozi quyoshni, oyni va yulduzlarni, shuningdek bu yerning oʻzini ham larzaga keltiradi. Men Yevropadagi qudratlarning larzaga kelishi, ayrimlar oʻrgatganidek, osmon qudratlarining larzaga kelishi emasligini, balki bu gʻazabga toʻlgan xalqlarning larzaga kelishi ekanini koʻrdim.” Early Writings, 41.

“Gʻazablangan xalqlarning qudratlari silkinishi” — bu yerning “qudratlari silkinishi”dir; buni adventizmning ilk tarixida “Yevropadagi qudratlar”ning silkinishi orqali koʻrish mumkin. Uriah Smith 1838-yilda Yevropadagi qudratlarni nima silkitayotganini aniqlagan edi.

“Bu [6-chi] karnayning bashoratli davri Sharqdagi xristian imperatori hokimiyatni ixtiyoriy ravishda turklar qoʻliga topshirishi bilan boshlangan ekan, demak, uning tugashi ham oʻsha hokimiyatning turk sultoni tomonidan yana xristianlar qoʻliga ixtiyoriy ravishda topshirilishi bilan belgilanishi haqida haqli ravishda xulosa qilishimiz mumkin edi. 1838-yilda Turkiya

Misr bilan urushga aralashib qoldi. Misrliklar turk hokimiyatini agʻdarib tashlash arafasida edilar. Buning oldini olish uchun Yevropaning toʻrtta buyuk davlati — Angliya, Rossiya, Avstriya va Prussiya — turk hukumatini qoʻllab-quvvatlash uchun aralashdi. Turkiya ularning aralashuvini qabul qildi. Londonda bir konferensiya oʻtkazildi va unda Misr pashosi Mehemet Aliga taqdim etilishi lozim boʻlgan ultimatum tuzildi. Ravshanki, bu ultimatum Mehemetning qoʻliga topshirilgan paytda, Usmonli imperiyasining taqdiri amalda Yevropaning xristian davlatlari qoʻliga topshirilgan boʻlar edi. Bu ultimatum 1840-yil 11-avgust kuni Mehemetning qoʻliga topshirildi! va aynan oʻsha kuni sulton toʻrt davlat elchilariga nota yoʻllab, agar Mehemet ular taklif etgan shartlarga boʻysunishni rad etsa, nima qilish kerakligini soʻradi. Javob shunday boʻldiki, yuzaga kelishi mumkin boʻlgan har qanday holatdan u xavotirlanmasin; chunki ular buning uchun chorani koʻrib qoʻygan edilar. Bashoratli davr yakunlandi va aynan oʻsha kuni musulmonlar ishlarining boshqaruvi xristianlar qoʻliga oʻtdi, xuddi bundan 391 yil va 15 kun avval xristianlar ishlarining boshqaruvi musulmonlar qoʻliga oʻtganidek. Shunday qilib, ikkinchi voy nihoyasiga yetdi va oltinchi karnay oʻz sadosini toʻxtatdi.” Uriah Smith, Synopsis of Present Truth, 218.

Ikkinchi Voyning Islom(i) oʻz qudratining choʻqqisidan oʻtib boʻlgan edi; Xudoning kalomiga koʻra, bu qudrat uch yuz toʻqson bir yil va oʻn besh kun davom etishi kerak edi. Shunga qaramay, 1830-yillarda Misr musulmonlar tarixidagi ikkinchi buyuk jihodni davom ettirish maqsadida Misrda xalifalikni qayta tiklashga urinayotgan edi. Islomiy urushlarning yana davom etishi ehtimoli Yevropa davlatlarini qoʻrquvdan larzaga solayotgan edi. Oʻnlab yillar davomida Islomning oʻz urushlarini qayta alangalatishi inqirozi oʻsha yillarning tarixchilari va muxbirlari tomonidan “Sharq masalasi” deb ataldi. Sharq farzandlarining urushi asrlar davomida oʻz dinini Rim cherkovidan olgan Yevropa xalqlariga qarshi olib borilgan edi. 1838-yilda Masih tilga olgan “xalqlarning tangligi” Islom tomonidan sobiq Rim imperiyasiga qarshi olib borilgan urush oqibatida yuzaga kelgan gʻazablangan xalqlarning larzaga kelishini ifoda etar edi.

“Ulugʻ Furot daryosida bogʻlab qoʻyilgan toʻrt farishtani [boʻshatish]” deganda, men shuni tushunamanki, Xudo endi Usmonli imperiyasi tarkib topgan toʻrtta bosh xalqqa, Konstantinopoldagi Sharqiy imperiyani boʻysundirishga behuda uringan va Yevropani zabt etishda juda oz muvaffaqiyat qilgan boʻlsa-da, endi Konstantinopolni egallashga hamda Yevropaning uchdan bir qismini bosib olib boʻysundirishga yoʻl qoʻymoqchi edi; bu esa oʻn beshinchi asrning oʻrtalarida rostdan ham sodir boʻlgan voqeadir.” Works of William Miller, Volume 2, 121.

Luqoda keltirilgan rivoyatdagi xalqlarning iztirobi “gangib qolgan holda; dengiz va toʻlqinlarning guvillashi” bilan, hamda odamlarning “qoʻrquvdan va yer yuziga kelayotgan narsalarni kutishdan yuraklari orqaga tortib qolishi” bilan namoyon boʻlgan edi. Sharq masalasining mushkulligi yigirmanchi asrgacha ham yer yuzidagi qudratlarni bezovta qilishda davom etdi, va oʻsha iztirobning timsoli “qoʻrquvdan odamlarning yuraklari orqaga tortib qolishi” hamda “dengiz va toʻlqinlarning guvillashi” edi.

“Xudoning qullarini bu muhrlash Hizqiyolga vahiyda koʻrsatilgan ayni oʻsha narsadir. Yuhanno ham bu nihoyatda dahshatli vahiya guvoh boʻlgan edi. U dengiz va toʻlqinlarning shovqin solayotganini, va odamlarning yuraklari qoʻrquvdan holdan ketayotganini koʻrdi. U

yerning silkinayotganini va tog'larning dengiz qa'riga ko'chirilayotganini (bu so'zma-so'z sodir bo'layotir), uning suvlari shovullab, toshib bezovta bo'layotganini, va tog'lar uning ko'tarilishidan larzaga kelayotganini ko'rdi. Unga balolar, o'lat, qahatchilik va o'lim o'zlarining dahshatli vazifasini ado etayotganlari ko'rsatildi." Testimonies to Ministers, 445.

Yuhannoga bir yuz qirq to'rt ming kishining muhrlanishi ko'rsatilganida, u dengizlar va to'lqinlarning g'uvillashi bilan ifodalangan xalqlarning tangligini hamda odamlarning yuraklari qo'rquvdan behol bo'lib qolishini ko'rdi; bu Hizqiyoga to'qqizinchi bobda ko'rsatilgan ayni o'sha muhrlanish edi. Hizqiyoga muhrlanishning ichki unsurlari ko'rsatildi, Yuhannoga esa muhrlanish bilan bog'liq tashqi unsurlar ko'rsatildi. Yuhanno xalqlarning g'azabga kelishi bir yuz qirq to'rt ming kishining muhrlanishi bilan bog'liq ekanini ko'rdi, va xalqlarning g'azabga kelishi Luqodagi xalqlarning tangligidir, bu tarixan Sharq masalasi sifatida aniqlanadi. Yuhannoga uchinchi Voyning Islom dini bir yuz qirq to'rt ming kishining muhrlanishining tashqi belgisi ekani ko'rsatildi.

"Hozirgi vaqt tiriklarning barchasi uchun g'oyat ulkan qiziqish davridir. Hukmdorlar va davlat arboblari, ishonch va hokimiyat mavqelarini egallagan kishilar, barcha tabaqalardagi tafakkurli erkaklar va ayollar e'tiborlarini atrofimizda sodir bo'layotgan voqealarga qaratganlar. Ular xalqlar o'rtasida mavjud bo'lgan tarang va bezovta munosabatlarni kuzatmoqdalar. Ular har bir yer yuzidagi unsurga tobora egalik qilayotgan keskinlikni ko'rmoqdalar va ulug' hamda hal qiluvchi bir narsa yuz berish arafasida ekanini — dunyo ulkan bir inqiroz yoqasida turganini — anglamoqdalar.

"Farishtalar hozir nizo shamollarini ushlab turibdilar, toki dunyo o'z boshiga kelayotgan halokatdan ogohlantirilmaguncha ular esmasin; ammo yer uzra yorilib tushishga tayyor bo'lgan bir bo'ron to'planmoqda; va qachonki Xudo O'z farishtalariga shamollarni qo'yib yuborishni buyursa, shunday bir nizo manzarasi yuz beradi-ki, uni hech qanday qalam tasvirlab bera olmaydi.

"Muqaddas Kitob va faqat Muqaddas Kitobgina bu narsalar haqida to'g'ri tasavvur beradi. Unda dunyomiz tarixining buyuk yakuniy manzaralari, allaqachon o'z soyalarini oldindan tashlayotgan voqealar ochib berilgan; ularning yaqinlashib kelayotgan sadosi yer yuzini titratib, odamlarning yuraklarini qo'rquvdan holdan toydirmoqda." Education, 179, 180.

Luqo yigirma birinchi bobda Iso Millerchilar harakatiga yo'l ochgan "alamatlar"ni ko'rsatib berdi, va Sister White'ga ko'ra, o'sha "alamatlar"ning barchasi bajo bo'lgan. Lissabon zilzilasi, qorong'i kun, yulduzlarning qulashi va xalqlarning tangligi — bu yer yuzidagi qudratlarning larzaga kelishini ifodalagan bo'lib, Sharq masalasi keltirib chiqargan qo'rquv orqali Islom tomonidan bajo bo'lgan — bularning hammasi bajo bo'lgan. Millerchilar "alamatlari" qatoriga Inson O'g'lining bulut bilan kelishi ham kiradi; bu esa Masih tomonidan "alamatlar" qanday tartibda berilgan bo'lsa, aynan o'sha to'g'ri tartibda bajo bo'lgan, chunki xalqlarning tangligi 1840-yilda Usmonli ustunligining jilovlanishi bilan nihoyasiga yetganidan so'ng, Masih 1844-yil 22-oktabrda Eng Muqaddas Joyga keldi, va U kelganida, bulutlar bilan keldi.

"Va mana, osmon bulutlari bilan Inson O'g'liga o'xshash Bir Zot kelib, Qadimiy Zot huzuriga yetib keldi, va Uni Uning oldiga yaqinlashtirdilar. Va Unga hukmronlik, shon-sharaf va

shohlik berildi, toki barcha xalqlar, millatlar va tillar Unga xizmat qilsinlar: Uning hukmronligi o'tib ketmaydigan abadiy hukmronlikdir.' Doniyor 7:13, 14. Bu yerda tasvirlangan Masihning kelishi Uning yerga ikkinchi bor kelishidir emas. U osmonda Qadimiy Zot huzuriga hukmronlik, shon-sharaf va shohlikni qabul qilish uchun keladi; bular Unga vositachi sifatidagi xizmatining yakunida beriladi. Bashoratda 1844-yilda 2300 kunning oxirida sodir bo'lishi oldindan aytilgan narsa aynan shu kelish bo'lib, Uning yerga ikkinchi bor kelishi emas. Samoviy farishtalar hamrohligida buyuk Oliy Ruhoniyimiz eng muqaddas joyga kiradi va u yerda inson uchun O'z xizmatining so'nggi amallarini bajarish uchun — tergov hukmini amalga oshirish va uning ne'matlaridan bahramand bo'lishga haqli ekani ayon bo'lganlarning barchasi uchun kafforat qilish uchun — Xudoning huzurida zohir bo'ladi." Buyuk Kurash, 479.

Millerchilar tarixi bilan bog'liq bo'lgan "belgilar" yuz qirq to'rt mingning tarixi bilan bog'liq bo'lgan "belgilar"ning timsoli edi. Masih tarixiy rivoyatga masal orqali ikkinchi guvohlikni berganida, U O'z shogirdlarining e'tiborini "bahordagi kurtak yozayotgan daraxtlar"ga qaratdi. U ularga daraxtlar kurtak yoza boshlaganda, dunyoning oxiriga yaqinlashganingizni bilishingizni, va bahordagi kurtak yozayotgan daraxtlarga guvoh bo'lgan avlod Uning ikkinchi kelishining olovlari ichida osmonlaru yerning o'tib ketishini ko'rish uchun yashab qolishini bildirdi.

Endi ular kurtak yozganda, yozning yaqinlashganini o'z-o'zingizdan ko'rib ham, bilib ham olasiz. Xuddi shuningdek sizlar ham, bu narsalarning yuz berayotganini ko'rganingizda, bilingki, Xudoning Shohligi yaqinlashgandir. Sizlarga chinini aytaman: bularning hammasi bajo bo'lmaguncha, bu nasl o'tib ketmaydi. Osmon bilan yer o'tib ketadi, lekin Mening so'zlarim aslo o'tib ketmaydi. Luqo 21:30–33.

Shunday ekan, savol quyidagicha bo'ladi: "daraxtlar qachon kurtak yoza boshladi?" Keyingi yomg'ir 2001-yil 11-sentabrda sepa boshladi; bu esa Ishayoga ko'ra, Xudoning "sharq shamoli kunidagi" "qattiq shamoli kuni"dir.

O'lchov bilan, u unib chiqqanda, Sen u bilan bahslashursan; sharq shamoli kunida U O'zining qattiq shamolini tiyib turar. Shuning uchun Yoqubning gunohi poklanadi; uning gunohini olib tashlashning butun mevasi mana shudir: u qurbongohning barcha toshlarini chilparchin qilingan bo'r toshlaridek qilganida, Asheralar ham, but-suratlar ham tik turmaydi. Ammo mustahkam shahar huvillab qoladi, maskan tashlab ketiladi va sahrodek qoldiriladi; u yerda buzoq o'tlaydi, u yerda yotib, uning shox-shabbalarini yeb tamom qiladi. Uning shoxlari quriganda, ular sindirib tashlanadi; ayollar kelib, ularni yoqadilar; chunki bu aql-idroksiz xalqdir. Shuning uchun ularni yaratgan Zot ularga rahm qilmaydi, ularni shakllantirgan Zot ularga marhamat ko'rsatmaydi. Va o'sha kunda shunday bo'ladiki, Egamiz daryoning o'zanidan to Misr soyigacha boshog'ini qoqib olganday qoqib oladi, va sizlar birma-bir yig'ib olinursizlar, ey Isroil o'g'illari. Va o'sha kunda shunday bo'ladiki, buyuk karnay chalinadi, va Ossuriya yurtida halok bo'lish arafasida bo'lganlar ham, Misr yurtidagi quvg'inlar ham kelib, Quddusdagi muqaddas tog'da Egamizga sajda qiladilar. Ishayo 27:8–13.

Кейинги ёмғир 2001 йил 11 сентябрда сепила бошлади (ўлчов билан), ва кейинги ёмғир хабарини ҳамда сохта тинчлик ва хавфсизлик хабари ҳақидаги баҳс бошланди. Ўша

баҳсининг тарихи — Ёкубнинг гуноҳи олиб ташланадиган (покланадиган, яъни каффорат қилинадиган) жойдир. Баҳс тарихи, яъни Ҳабаққуқнинг баҳси, юз қирқ тўрт минг кишининг муҳрланиш давридир; у Лаодикиялик Еттинчи кун Адвентистининг Раббнинг оғзидан қайтариб ташланиши билан якунланади, чунки у, “мустаҳкамланган шаҳар” сифатида, хароб бўлади, зеро у раҳм-шавқат ҳам, илтифот ҳам топмайдиган, ақл-идроксиз халқнинг шахрига айланган эди. Ўша пайтда Ваҳий ўн саккиздаги “иккинчи овоз” буюк карнай чалади; у еттинчи карнай ва учинчи войдир, ҳамда Худонинг бошқа подаси “Қуддус”да келиб сажда қилади, у эса ғолиб жамоат ҳаракатига айланган бўлади.

2001-йил 11-сентябр йер тарихининг со‘нги авлodi yetib kelganini ko‘rsatadi va faqat bahorning kurtak yozayotgan daraxtlarini taniganlargina daraxtlarni kurtak yozdirayotgan yomg‘irni qabul qiladilar. Faqat uchinchi voy holatidagi Islom keyingi yomg‘irning kirib kelishi va bir yuz qirq to‘rt mingning muhrlanishini belgilab beradigan narsa ekanini taniganlargina o‘sha guruh orasida bo‘ladilar.

“Faqat o‘zlarida bor nurga muvofiq yashayotganlargina yanada buyukroq nurni qabul qiladilar. Agar biz faol masihiy fazilatlarini namoyon etishda har kuni olg‘a siljib bormasak, so‘nngi yomg‘irdagi Muqaddas Ruhning namoyon bo‘lishlarini tanimaymiz. U atrofimizdagi hamma qalblarga yog‘ayotgan bo‘lishi mumkin, ammo biz uni na farqlaymiz, na qabul qilamiz.” Testimonies to Ministers, 507.

“Biz keyingi yomg‘irni kutib turmasligimiz kerak. U ustimizga yog‘ayotgan inoyatning shudringi va yomg‘irlarini tan olib, ularni o‘zlashtiradiganlarning barchasi ustiga kelmoqda. Biz nurning parchalarini yig‘ib olganimizda, O‘ziga ishonishimizni xush ko‘radigan Xudoning shubhasiz marhamatlarini qadrlaganimizda, har bir va‘da bajo bo‘ladi. ‘Chunki yer o‘z niholini undirgani kabi, va bog‘ unda ekilgan narsalarni o‘stirgani kabi; shunday qilib Rabbiy Xudo barcha xalqlar oldida solihlik va hamdu sanoni unib chiqarmoqchi’ (Ishayo 61:11). Butun yer yuzi Xudoning ulug‘vorligi bilan to‘lishi kerak.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 7-jild, 984.

Tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

“——dagi yordam bera oladiganlar o‘z burchlarini anglashga uyg‘otilmas ekanlar, uchinchi farishtaning baland nidosi eshitilganda ular Xudoning ishini tan olmaydilar. Yer yuzini yoritish uchun nur taralganda, ular Rabbiyga yordamga kelish o‘rniga, Uning ishini o‘zlarining tor qarashlariga moslashtirish uchun uni cheklab qo‘ymoqchi bo‘ladilar. Sizlarga shuni aytib qo‘yay: Rabbiy bu so‘nngi ishda odatdagi tartibdan juda tashqari bo‘lgan tarzda va har qanday insoniy rejalashtirishga zid bo‘lgan yo‘l bilan ish olib boradi. Oramizda shundaylar bo‘ladiki, ular doimo Xudoning ishini boshqarishni, hatto dunyoga berilishi lozim bo‘lgan xabarda uchinchi farishtaga qo‘shiladigan farishtaning yo‘llanmasi ostida ish oldinga siljiganda, qanday harakatlar qilinishi kerakligini ham belgilab berishni istaydilar. Xudo shunday yo‘l va vositalardan foydalanadiki, bundan jilovlarni O‘z qo‘liga olayotgani ayon bo‘ladi. Ishchilar U O‘zining solihlik ishini amalga oshirish va kamoliga yetkazish uchun qo‘llaydigan sodda vositalardan hayratda qoladilar.” Testimonies to Ministers, 300.